

ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ МОДЕЛЮВАННЯ В ОЗНАЙОМЛЕННІ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ З ПРИРОДОЮ

Анотація. Використання методу моделювання в ознайомленні з природою підвищує пізнавальну активність старших дошкільників, сприяє розумінню її закономірностей і таємниць.

Прогрес і модернізація суспільства підносять людство на високий рівень самостійності, але людина завжди буде невід'ємною частиною оточуючого світу, а природа – неповторним універсальним явищем, яке ніколи не втратить свою цінність. Це пояснюється тим, що в ній закладен в доступній формі, прості, і в той же час складні речі, предмети, факти, явища, залежності закономірності. Тому, відповідно до Базового компоненту дошкільної освіти ознайомлення дошкільника з природою у освітній лінії «Дитина в природному довіллі» виступає важливим аспектом його життєвої компетентності. Як відомо, пізнання світу дитиною відбувається з допомогою аналізаторів: сприймаючи на смак, зір, слух і дотик. Тому безцінним є досвід дитини отриманий під час прямої взаємодії з природою. Але не завжди є можливість знайомитись з певними явищами і об'єктами природи через безпосереднє їх сприймання. Це становить передумову використання моделей, як предметних заміників у ознайомленні дітей дошкільного віку з природою.

Над розробкою моделювання, як методу, працювали дослідники педагогіки і психології Є. Водовозова, Д. Ельконін, Л. Венгер, Н. Ветлугіна, М. Подд'яков та інші. Їх дослідження обґрунтували особливу важливість використання моделей в дитячому садку, оскільки навіть розумом завдання дошкільники виконують переважно зовнішніми засобами, а наочний матеріал засвоюють краще за вербальний. Дитина мислить за допомогою спеціальних схем, моделей, які в наочній доступній формі відтворюють приховані властивості та зв'язки того чи іншого об'єкта. Це свідчить про доцільність використання наочних моделей в ознайомленні з природою і потребу у подальшому дослідженні питання впровадження моделювання у практику дошкільного виховання.

Сучасна дошкільна дидактика ґрунтується на засадах активізації діяльності дітей та поглиблення їх пізнавальних умінь та навичок. Так використання моделювання у практиці дошкільного виховання є потрібним інструментарієм, адже основна особливість пізнавального розвитку дитини дошкільного віку - переважання образних форм у сприйнятті, мисленні, уяві. В той же час пізнавальна активність - складне особистісне утворення, що бере початок свого розвитку в дошкільному віці і має у своїй структурі компоненти: інформаційний, діяльно-когнітивний, потребнісно-мотиваційний, емоційно-результативний. В теорії дошкільної педагогіки питання використання методу моделей розглядається епізодично, тому є потреба в розробці змісту та технології його використання при ознайомленні дітей з природою.

Експериментальне дослідження використання моделей у ознайомленні дітей з природою показало значне зростання пізнавальної активності старших дошкільників. Причому, спочатку використовувалися готові моделі (макет акваріума, сільського подвір'я та ферми, зоопарку, лісу) а далі до виготовлення моделей залучались самі діти, виготовляли моделі Антарктиди, Африки, Всесвіту та інші. Результати контрольного експерименту показали зростання пізнавальної активності в експериментальній групі на 27,8% порівняно з контрольною групою.

Таким чином, пізнавальна активність як риса особистості в дошкільному віці знаходиться у стані формування і розвитку, а використання методу моделей створює широкі можливості для виховання у дітей інтересу до природи та розуміння значення багатьох її закономірностей і таємниць, адже у процесі моделювання активно поєднуються раціональний і емоційний аспект пізнання.